

Vatajankosken Sähkö Oy
PL 12
38701 KANKAANPÄÄ

Asia Päätös nestekaasun käyttölaitoksen perustamisesta ja nestekaasun varastoinnista.

Kohde ja sen sijainti Vatajankosken Sähkö Oy, Honkajoen lämpölaite, Santastentie 193, Honkajoki. Kohde ei sijaitse pohjavesialueella.

Päätös Toiminnanharjoittaja saa alkaa varastoida ja käyttää hajustettua nestekaasua sillä ehdolla, että se noudattaa tässä päätöksessä kuvattuja toimia onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja toimii muulta osin hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Kohteen toiminta on nestekaasulaitteiston rakentamisen myötä vaarallisten kemikaalien laajamittaista käsittelyä ja varastointia. Nestekaasun lisäksi kohteessa on muita kemikaaleja alle 20 % luparajasta, mikä tarkoittaa, että kohde luokitellaan nestekaasulaitokseksi. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että tuotantolaitokselle tehdään määräaikaistarkastus hyväksytyin tarkastuslaitoksen toimesta vähintään kerran neljässä vuodessa (VNa 685/2015 28 §).

Pelastuslaitos on antanut kohteeseen päätöksen (12.4.2019) koskien vähäistä vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia. Päätös koskee kevyen polttoöljyn varastointia ja käyttöä. Toiminnanharjoittajan on polttoöljyn osalta noudatettava aiempaa päätöstä.

Koska Vatajankosken Sähkö Oy tulee johtamaan hakemuksen tietojen mukaan Honkajoki Oy:n omistamaan ja hallinnoimaan kiinteistöön nestekaasua, muodostavat nämä yritykset toiminnallisen kokonaisuuden. Tukes ei ole saanut ilmoitusta Honkajoki Oy:ltä tästä nestekaasutoiminnasta. Vatajankosken Sähkö Oy ei saa johtaa nestekaasua Honkajoki Oy:n putkistoon ennen kuin Honkajoki Oy tekee ilmoituksen ja Tukes antaa asiasta päätöksen.

Päätöstä koskeva toiminta

Vatajankosken Sähkö Oy muuttaa 15,9 MW KPA-laitoksen tuki- ja huippukäyttöön tarkoitetun 6 MW kevytöljykattilan toimimaan myös nestekaasulla. Samassa viereisen Honkajoki Oy:n tuotantolaitoksen kolme 3,5 MW varalämpökeskuksen kevytöljypoltinta vaihdetaan nestekaasupolttimiksi. Muutoksen vuoksi Vatajankosken Sähkö Oy rakentaa vuokraamalleen maa-alueelle 95,5 m³ suuruisen maapeitteisen nestekaasun varastosäiliön, nestekaasuhöyrystinkeskuksen (2 kpl 1000 kg/h höyrystimet) ja putkistot yllä mainittuihin käyttö-

7.10.2019

629/342/2019

paikkoihin. Höyrystimeltä lähtee kaksi kaasuputkilinjaa, joista toisen omistaa Honkajoki Oy, joka vastaa myös sen käytöstä, valvonnasta ja kunnossapidosta. Vastuurajaksi on ilmoitettu höyrystimen jälkeinen käsiventtiili. Tarkemmat toteutusperiaatteet ja suunnitelmat on kuvattu hakemusasiakirjoissa.

Vaarallisia kemikaaleja saa olla Vatajankosken Sähkö Oy:n tiloissa enintään seuraavat määrät:

Kemikaali	Luokitus	Määrä (t)
Nestekaasu	Flam. Gas 1, H220	47,8 (95,5 m ³)
Kevyt polttoöljy	Flam. Liq 3, H226; Acute Tox. 4, H332; Asp. Tox. 1, H304; Carc. 2, H351; Skin Irrit. 2, H315; STOT RE 2, H373	42,5 (50 m ³)

Päätöksen määräykset ja ehdot

1. Tuotantolaitokselle tehdyssä vaarojen tunnistamisessa havaitut poikkeamat on saatettava kuntoon ennen käyttöönottoa. (L390/2005 10 §)
2. Asiattomien pääsy laitoksen alueelle estetään joko rakenteellisin toimenpitein tai toiminnan luonteeseen nähden riittävän tehokkaalla muulla tavalla. (L 390/2005 16 §, VNa 858/2012 14 §, VNa 856/2012 62 §)
3. Nestekaasun purkupaikka ja säiliö on valaistava ja pihan talvikunnossapidosta on pidettävä huolta. (VNa 856/2012 61 §)
4. Höyrystin ja törmäyksille alttiina olevat putkistot suojataan törmäysestein. (VNa 858/2012 13 §)
5. Putkiston sijoituksessa on huomioitava, ettei putkistoa johdeta sellaisten tilojen kautta, joista voisi aiheutua vaaraa putkistolle (esim. tilat joissa tehdään tulitöitä) tai joissa nestekaasuputkiston vuodosta voisi aiheutua vaaraa ihmisille. Maanlaisen nestemäisen nestekaasuputkiston ja biokaasuputkiston risteämässä putkistojen etäisyys on oltava vähintään 0,5 metriä (VNa 858/2012 41 ja 49 §)
6. Nestekaasusäiliö, -putkisto ja -höyrystin on liitettävä potentiaalintasaukseen ja maadoitettava. Maadoitusmittauspöytäkirja esitetään käyttöönototarkastuksella. (VNa 858/2012 21 §)
7. Nestekaasuputkistolle tehdään paine- ja tiiveyskoe. Koepöytäkirjat esitetään käyttöönototarkastuksella. (VNa 858/2012 50 §)
8. Laitokselle on asennettava tuulensuunnan osoittava tuulipussi paikkaan, jossa se on selvästi havaittavissa saapumissuunnasta katsottuna. Nestekaasuhöyrystimen, -polttimien ja -venttiiliryhmiä lähetyville asennetaan nestekaasuhaistelijat, mikäli tilat eivät ole jatkuvan valvonnan alla. Jos si-

7.10.2019

629/342/2019

sätiloissa tai ulkona on viemäreitä, joihin nestekaasuvuodon on mahdollista päätyä, on niihin asennettava myös haistelijat. Haistelijoiden tulee antaa selvästi havaittava ääni- ja valomerkki vuotopaikalla ja kaikissa niissä tiloissa, joissa työntekijät voivat joutua vaaraan. Hälytystä osoittavan valon yhteydessä on oltava selittävä teksti. Tieto hälytyksestä on siirryttävä myös jatkuvasti valvottuun paikkaan. (VNa 856/2012 72 §)

9. Painelaitteista (säiliöt, putkistot, laitekokonaisuudet) on esitettävä valmistajan vaatimustenmukaisuusvakuutus käyttöönottotarkastuksella. Tämä koskee myös säiliön varusteita ja niihin liitetyjä osia, jos ne voivat olla paineenalaisia ja siten painelaitedirektiivin soveltamisalan piirissä. (VNa 858/2012 8, 46 §)
10. Laitokselle tulee ennen sen käyttöönottoa kirjallisesti nimetä Tukesin käytönvalvojakokeen 1.1.2013 jälkeen suorittanut nestekaasun käytönvalvoja. (VNa 390/2005 29 §)
11. Nestekaasusäiliölle ja -putkistolle on tehtävä painelaitesäädösten mukainen ensimmäinen määräaikaistarkastus ennen käyttöönottoa. Nestekaasuasennuksista ja käyttölaitteen asentamisesta on annettava kirjalliset todistukset niiden vaatimustenmukaisuudesta. Todistuksista tulee käydä yksilöidysti ilmi, mitä toimenpiteitä se koskee. Nestekaasulaitosta koskevat tekniset rakenne-, asennus- ja tarkastusasiakirjat kootaan yhtenäiseksi asiakirjaksi, joka on voitava esittää käyttöönottotarkastuksella. (VNa 1144/2016 53 §)
12. Nestekaasun käyttölaitokseen tehtyjen sähköasennusten käyttöönotto- ja varmennustarkastuspöytäkirjat (varmennustarkastus Ex-tilojen osalta) on esitettävä käyttöönottotarkastuksella. (L 390/2005 46 §)
13. Toiminnanharjoittajan tulee ennen toiminnan aloittamista päivittää räjähdysuonjousasiakirja, joka esitetään käyttöönottotarkastuksella. (VNa 390/2005 44 §)
14. Nestekaasun käyttöä, käsittelyä ja varastointia varten on ennen toiminnan aloittamista laadittava käyttö- ja huolto-ohjeet. Ohjeiden tulee olla henkilökunnan saatavilla. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että käyttöhenkilökunta on saanut riittävästi koulutusta ja opastusta nestekaasusta ja laitoksesta sekä tuntee ohjeet. Toiminnanharjoittajan on valvottava, että henkilökunta toimii ohjeiden mukaisesti. (VNa 858/2012 16 §)
15. Toiminnanharjoittajan henkilökunnalle annetaan koulutusta nestekaasuun liittyvistä vaaroista sekä pelastussuunnitelman ja räjähdysuonjousasiakirjan sisällöstä. Koulutukseen osallistuneet on kirjattava ylös. Koulutus on uusittava säännöllisin väliajoin. Pelastussuunnitelman toimivuuden varmistamiseksi on järjestettävä säännöllisesti harjoituksia. Pelastuslaitoksen työvuoroille on annettava mahdollisuus tutustua laitoksen toimintaan ja eri kohteisiin ennen käyttöönottoa. (L 390/2005 11 §, VNa 685/2015 19 §)

7.10.2019

629/342/2019

16. Nestekaasun käsittelyyn ja varastointiin tarkoitetut laitteet on sisällytettävä ennakkohuolto-ohjelmaan. Tarkastuksista ja testauksista sekä niissä havaituista puutteista ja tehdyistä toimenpiteistä on pidettävä kirjaa. (VNa 858/2012 17 §)
17. Vatajankosken Sähkö Oy:n on tehtävä yhteistyötä Honkajoki Oy:n kanssa onnettomuuksien torjumiseksi ja niiden leviämisen estämiseksi. Laitosten on annettava toisilleen tiedot mahdollisista onnettomuusvaaroista, otettava huomioon nämä vaarat sisäisessä pelastussuunnitelmassaan ja johtamisjärjestelmässään sekä laadittava yhteiset periaatteet viestinnän ja pelastusharjoitusten yhteensovittamisesta. (VNa 685/2015 22 §)

Päätöksen perustelut

Kiinteistö, jolle nestekaasulaitoksen perustamislupaa haetaan, on asemakaava alueella ja sen kaavamerkintä on E-1 (Erytysalue). Merkintää koskee kaavamääräys:

Tuotanto- ja eläinjätteenkäsittelylaitos. Alueelle saa sijoittaa aluelämpölaitoksen. Alue on tarkoitettu yksityiseen rakennustoimintaan.

Alueen pohjoispuolella on biokaasun valmistuslaitos, josta biokaasua johdetaan jakeluputkistolla Vatajankosken Sähkö Oy:n moottorivoimalaitokselle, joka sijaitsee KPA-laitoksen ja nyt nestekaasulle muutettavan höyrykattilan lähetyillä. Haettu nestekaasulaitos katsotaan kuuluvaksi osaksi aluelämpölaistosta ja alueella on jo vastaavan tyyppistä vaaraa aiheuttavaa toimintaa. Näin ollen alueen voidaan katsoa soveltuvan nestekaasulaitoksen perustamiselle.

Maapeitteinen nestekaasusäiliö on suunniteltu sijoitettavaksi hakemuksen mukaan siten, että VNa 858/2012 vaatimukset vähimmäissuojaetäisyyksistä täyttyvät:

- Yli 5 m toisen rajaan, yleiseen liikenneväylään ja nestekaasuvaraston toimintaan kuulumattomiin rakennuksiin
- Yli 15 m kiinteistön ulkopuolisiin asuinrakennuksiin ja liikenteen solmukohtiin
- Yli 30 m kouluihin ja muihin suuren väkijoukon kokoontumiseen tarkoitettuihin rakennuksiin
- Yli 100 m hoitolaitoksiin

Säiliön täyttöpaikka on valittu siten, että säiliöauto voidaan ajaa esteettä täyttöpaikalle ja pois sieltä. Nestekaasusäiliötä, höyrystinkeskusta ja höyrykattilalaitosta voidaan lähestyä useasta suunnasta.

Hakemuksen liitteenä on toimitettu nestekaasulaitoksen riskianalyysi, jossa on tunnistettu toiminnasta aiheutuvat vaarat ja arvioitu niiden todennäköisyyttä. Laajan riskin arvioitiin aiheutuvan seuraavista tapahtumista:

1. Letkurikko säiliöautolla säiliön täytön yhteydessä.

7.10.2019

629/342/2019

2. Letkuvuoto säiliöautolla säiliön täytön yhteydessä.
3. Säiliöauto ajaa pois letkut kytkettynä.
4. Putkirikko maanpäällisessä nestekaasuputkessa.
5. Vuoto nestekaasusäiliöllä tai sen yhteissä.
6. Väärät toimenpiteet säiliön vesityksen yhteydessä.
7. Nestemäistä nestekaasua höyrystimen läpi.
8. Korkea paine höyrystimen jälkeen.
9. Vuodot tai tulipalo huollon jälkeisessä käynnistyksessä.

Toiminnanharjoittaja oli laatinut kohdille 1, 4 ja 8 seurausanalyysin, jossa oli selvitetty onnettomuuden lämpösäteily ja painevaikutukset Tukesin julkaisemien ohjeiden mukaisesti. Vaaraa aiheuttava lämpösäteily ja painevaikutukset ulottuvat selvityksen mukaan enimmillään noin 12 metrin etäisyydelle (3 kW m⁻² ja 5 kPa). Tuotantolaitoksen ulkopuolelle ei arvioida aiheutuvan vaaraa.

Esitetyn seurausanalyysin perusteella voidaan todeta, että hakemuksessa esitetyt ratkaisut täyttävät VNa 858/2012 luvun 2 olennaiset vaatimukset koskien liikennejärjestelyitä, säiliön sijoitusta ja onnettomuusvaarojen huomioon ottamista.

Tukes on saanut asianmukaiset kirjalliset selvitykset haetusta toiminnasta. Toiminnan täyttäessä yllä mainitut ehdot ja muuten toimittaessa hakemuksessa esitetyllä tavalla, toiminta täyttää lainsäädännön asettamat velvoitteet Tukesin käytössä olevien tietojen perusteella.

Sisäinen pelastussuunnitelma

Sisäisestä pelastussuunnitelmasta pyydettiin lausunto Satakunnan pelastuslaitokselta. Toiminnanharjoittajan on täydennettävä sisäistä pelastussuunnitelmaa seuraavasti:

- Lisättävä selostus vaarojen ja riskinarvioiden tuloksista.
- Lisättävä kuvaus miten rakennuksissa ja muissa tiloissa on varauduttu vaaratilanteiden tunnistamiseen ja onnettomuuksiin (esim. nestekaasuhaasteilijat ja niiden hälytys).
- Lisättävä selostus miten toiminnasta aiheutuvista vaaroista on tiedotettu lähialueen yrityksiä ja yhteistoimintamenettelyt, jotka liittyvät pelastustoimintaan.
- Henkilötiedot on päivitettävä.
- Kuvattava alueet, jotka ovat suojattu paloilmoitinlaitteistolla ja automaattisella sammutuslaitteistolla (tai niiden puuttuminen).
- Lisättävä asemakuva, josta selviää sadevesikaivojen, säiliön, nestekaasuputkistojen ja höyrystimen sijainnit.
- Selvitettävä eri onnettomuusskenaarioissa tarvittava sammutusveden määrä ja arvioitava riittävätkö nykyiset vesiasemat vesimäärän toimittamiseen.

7.10.2019

629/342/2019

- Laadittava suunnitelma sammutusjäteveden talteenotosta, mikäli maaperään, vesistöön, viemäriin tai jätevedenpuhdistamolle voi päästä sellaisia määriä kemikaaleja, että ne voivat aiheuttaa haittaa.

Päivitetty sisäinen pelastussuunnitelma on toimitettava Tukesille ja pelastuslaitokselle 27.11.2019 mennessä.

Voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Tarkastus

Laitokseen on tehtävä käyttöönottotarkastus ennen toiminnan aloittamista. Toiminnanharjoittajan tulee pyytää tuotantolaitoksen käyttöönottotarkastusta hyväksytyltä tarkastuslaitokselta (<https://tukes.fi/teollisuus/tarkastuslaitokset/tukesin-hyvaksymat-tarkastuslaitokset#nestekaasulaitokset>) tai Tukesilta viimeistään kuukautta ennen laitoksen suunniteltua käyttöönottoa.

Säädökset, joihin päätös perustuu

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)
Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)
Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)
Valtioneuvoston asetus nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012)

Timo Kukkola
ylitarkastaja

Matti Peippo
ylitarkastaja

Liitteet

Valitusosoitus

Hakemuksen käsittely

Hakemus Vatajankosken Sähkö Oy 30.4.2019
Lausuntopyyntö Satakunnan pelastuslaitos 12.7.2019
Lausuntopyyntö Satakunnan ELY 12.7.2019
Kuulutus Honkajoen kunta 29.7.-25.8.2019, ei mielipiteitä.
Lausunto Satakunnan pelastuslaitos 21.8.2019
Lausunto Satakunnan ELY 27.8.2019
Lausunto Satakunnan pelastuslaitos 21.8.2019
Päätös Vatajankosken Sähkö Oy 7.10.2019.

Päätöksestä tiedottaminen

Lounais-Suomen AVI
Varsinais-Suomen ELY
Satakunnan pelastuslaitos
Honkajoen kunta, rakennusvalvonta

VALITUSOSOITUS

MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus mainittu sivun alaosa)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus.

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

MINKÄ AJAN KALUENNA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen nähtävillä oloa koskevan ilmoituksen julkaisemisesta Virallisessa lehdessä.
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

MINNE VALITETAAN

Muutosta haetaan alla mainitusta (x) hallinto-oikeudesta:

- Turun hallinto-oikeus, PL 32 (käyntiosoite Sairashuoneenkatu 2-4), 20101 Turku